

Yslamyň arheologiki gazuwy

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Yslamyň arheologiki gazuwy YSLAMYŇ ARHEOLOGIKI GAZUWY

Häzirkizaman tehnologiki ösüşler arheologiya ylmy boýunça rewolýusion açyşlara sebäp boldy.

Meselem, yslamyň hakyky dörän ýeriniň Mekgemi ýa-da Petradyggy edil häzir jedelli gürrüňe öwrüldi. Galyberse-de, yslam ynanjyndaky Kybla, Hyra dagy, haj zyýaratynda musulmanlaryň ýedi gezek gidip-gelýän Safa-Merwe depeleriniň jedeli edilýär! Muny Saud Arabystanynda yslamyň irki döwürleri boýunça ençeme ýyl bäri ylmy-barlag işlerini geçirip gelýän kanadaly Den Gibson ýaly alymlar öň sürýär...

Hakykatyň başga hili bolup çykmagy progressiw yslama çigit ýaly-da zeper ýetirip bilmez. Düýp mesele bärde:

Döremegi bilen diňe musulmanlary däl, dünýäni düýbünden üýtgeden yslamyň önünde eýýäm müň ýyla golaý wagt bäri ýeketäk we iň uly päsgelçilik bar: hurafalar (dinde soň çykan, ýagny dine soň girizilen nädogry edim-gylymlar).

Täze çykan «Tagut. Mukaddes aldanyşyň şejeresi» («Tagut/Kutsal Aldanyşın Soyağacı») kitabym aýratynam biziň ýurtlarymyzda hakykdyr öýdülýän hurafalaryň düýbünü açyp görkezmäge bagyşlandy.

Beýtmegimiň sebäbi: ýurdumyzyň syýasy-ykdysady, medeni

yzagalaklygynyň sebäpleriniň üstünde kelle döwmek, çekişme döretmek. Ýogsam bolmasa, gözümize dürtülip duran boş ynançlar örän berklik bilen dowam edip dur. Jahylyýet (nadanlyk) adamy eksplutatirleýän syýasy häkimiýetleriň esasy iýmiti bolup gelýär...

SONER YALÇIN

TAĞUT

**KUTSAL ALDANIŞIN
SOYAĞACI**

* * *

“Ma” – hytaý musulmanlarynda köp gabat gelyän “Muhammet” ady

bilen bir manyny aňladýar.

Hytaý taryhynyň iň uly admirallaryndan Çžen Heniň (1371-1433) hakyky ady Ma Hedi we onuň kakasy buharaly musulmanlardandy.

Hytaý taryhyna seredeniňizde, fanatizm derejesinde konserwatiwleşen konfusiçilik taglymatyna garşy haýsy döwür göreşilende, ýurduň ösendigini, öňe gidendigini görersiňiz. Mysal üçin:

Progressiw pikirleri Min dinastiýasynyň düýbünü tutujy Çžu Di ýurduň paýtagtyny diňe Beijing (Pekin) edeni ýa-da diňe 22 mün maddalyk ensiklopediýa çykarany bilen oňmady, uly işleri bitirdi. Bulardan biri ýüzlerçe gämileriň ýasaljak gämi ussahanalaryny gurup, admiral Çžen Heniň serkerdeliginde açyk deňizlere uly ýörişleri geçirtdi.

Progressiw pikirli Çžu Di ýaşlygynda ýüregagyrydan ölensoň, konfusiçi fanatlar häkimiýete ele saldy. Deňiz ýörişleri bes edildi, geografiki kartalar ýakylady, harby-deňiz güýçleri ýatyryldy, açyk deňizlere çykmak gadagan edildi.

Ýewropa senagat rewolýusiýasy bilen dünýä arenasyna çykýan mahaly Hytaýyň yza tesişlik döwri başlady. Bu ýagdaý tä konfusiçi konserwatizmine garşy çykan respublikaçy Sun Ýatsene we sosialist Mao Szeduna çenli dowam etdi...

Mesele Konfusiniň taglymatynda dälde: onuň düşündirilişindedi! Ölenleriň sanynyň ýigrimi milliona ýetendigi çak edilýän Hytaýdaky Taýping tolgunyşygy-da Konfusiniň tradision konserwatizmine garşy gozgalaňdy...

Čžen He
* * *

Hytaý häzirki wagt nädip dünýä läheňi bolup bildi?
Ýaponiýanyň geçen ýoly şundan üýtgeşikdir öýdýärsiňizmi?
Ýagdaý şeýle bolýan bolsa... Biz nämücin (aýratynam soňly iki asyrda) yzygiderli ykdysady krizisleri başdan geçirýäris?
Hawa, «Tagut» kitabym şu soraga jogap bermek üçin ýazyldy.

Gyzykly mysal bereýin:

General Pak Çon Hi (1917-1979) 1961-nji ýylyň 16-njy maýynda Günorta Koreýada döwlet agdarylyşygyny geçirip, häkimiýeti ele saldy. Harby diktator hem bolsa, ol häzirki koreý taryhynyň iň esasy liderleriniň biri hasaplanýar. Çünki:

Koreý urşunyň yzyndan «Han derýasy mugjyzasy» ady berlen ykdysady ösüş bilen ýurduny dünýä läheňleriniň hataryna goşdy. «Samsung», «Hyundai», «LG», «Kia» ýaly onlarça markany döretdi. (Sowet Soýuzynyň başýyllyk meýilnamalaryny model hökmünde ulanan Pak Çon Hi 1962-nji ýylda Ulsan şäherini «ýörite industrial ösüşiň oblasti» yglan edip, birinji başýyllyk meýilnamasynyň başyny başlady).

Türkiýede hem harbylar 1960-njy ýylyň 27-nji maýynda şoňa meňzeş sebäpleri tutaryk edip häkimiýete el urdy. Döwlet Meýilnamalaşdyryş edarasy we ş.m. işler güýje girizildi. Netije? Häzir näçinji gezek ykdysady krizisden çykmagyň reseptini ara alyp maslahatlaşýarys?

Çünki hurafalardan asgyn gelýäris. Mehmet Şimşekdir Ýusuf Tekin ýalylar boldugyça «tagut düzgüninden» çykmak mümkin däl.

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazetini, 25.06.2024 ý. Publisistika